

Dětské nemoci

Počet chorobopisů, jež přímo souvisejí s agresí, je příliš velký na to, abychom zde mohli podrobně vykládat každý jednotlivý symptom – rámec této knihy by přesáhl jen samotný výklad všech infekčních chorob. Nutně tedy muselo dojít k výběru. Porozumění základnímu tématu agrese může samozřejmě pomoci také u chorobopisů, které zde nejsou vyloženy, a prohloubit vhled do souvisejících životních úkolů.

Některé chorobopisy související s agresí jsem kromě toho podrobně vyložil již na jiném místě, na které proto níže vždy jen odkazuji. Mnohá specifická **infekční onemocnění** jsou uvedena heslovitým způsobem v příručce *Nemoc jako symbol (Krankheit als Symbol)*. **Pohlavní choroby** jako syfilis či kapavka, které spojují Mars s plutonským principem, jsou zevrubně probrány v knize přeložené do češtiny pod titulem *Nemoc jako řeč ženské duše (v něm. jako Frauen-Heil-Kunde)*. Problematice **AIDS** se věnuji v knize *Člověk a svět jedno jsou (Der Mensch und die Welt sind eins)*. **Žaludeční vředy** spjaté s problematikou kyselosti a **pálení žáhy** – obé ve vztahu k Marsu (kyselost) a k Plutu (sebestravování) – pojednávám v knížce, která vyšla v češtině s názvem *Jak odstranit potíže s trávením – Význam a výklad žaludečních a střevních příznaků (něm. jako Verdauungsprobleme)*. Problematice překyselení a nápravným opatřením se pak věnuji v titulu, který vyšel česky pod názvem *Zbavte se toxinů v těle – Přírodní cesty k očistě (v něm. jako Wege der Reinigung)*. **Vysokému krevnímu tlaku a srdečnímu infarktu** se pak věnuji společně s dalšími chorobopisy srdečně-cévního systému v titulu *Srdeční potíže (Herz(ens)probleme, česky nevyšlo)*. Tamtéž probírám také **anémii**, jež svědčí o nedostatku energie Marsu.

Specifické **dětské nemoci**, v nichž nachází princip Marsu svůj velmi jasný výraz, jsou heslovitě zpracovány v knize *Nemoc jako symbol*. Celkově lze konstatovat, že dětské nemoci stejně jako každý jiný chorobopis zároveň představují určitou příležitost. Pokud je vykládáme na pozadí problematiky agrese, můžeme konstatovat, že jsou ideálními učebními kroky pro dítě a jeho rostoucí organismus. Z pohledu mnoha homeopatů se jedná o skutečné vývojové choroby, které skýtají možnost rozžehnat se s miasmatalem jakožto s energií chorob, vrozenou lidstvu v průběhu jeho dějin. Stěžejní úkol spojený s dětskými chorobami tedy zní: Vyrovnat se již časně, brzy po narození dítěte, ze zděděnými predispozicemi k chorobám. Nemoci dítě podněcují, aby se s jejich původci vyrovnalo. Boj s miasmatalem může zajistit, že je zděděné včas zpracováno, takže se později může naplno věnovat tomu, co je vlastní, respektive ono vlastní uskutečňovat. Pro uvedený postoj hovoří skutečnost, že malé děti po prodělaných nemocech zpravidla učiní významný vývojový posun.

Dětské choroby vyjadřují marsovskou energii obzvlášť zřetelně, což je patrné například z rychle stoupající teploty nebo z vyrážky. Dětský organismus je více připraven reagovat, dětská duše se pak méně schovává za racionalizace a jiné obranné mechanismy. („Lehnout si do postele? To si teď nemůžu dovolit!“) Horečka ukazuje prostřednictvím celkové mobilizace těla, jak akutně se zde bojuje a v jakém rozsahu se musí pálit. Takzvané eflorescence neboli „výkvětky“ mají často červenou barvu upomínající na marsovský princip. U spalniček je zase nápadným projevem křiklavě červený „malinový jazyk“; ani zarděnky (rubeola) či spála nejsou takto pojmenovány bez příčiny. Pod vlivem marsovského principu se odehrává také jiná infekční choroba – černý kašel –, provázená týdny trvajícím úporným kašláním.

Spolu s dětskými nemocemi vstupují do našeho života již na jeho počátku síly Marsu a je to tak dobře. V pozdějším věku by totiž dětské choroby byly jakkoli by pak už nebyly dětskými, spojeny s podstatně větším nebezpečím. Situace má tedy i výraznou symbolickou rovinu. Zkušenost ukazuje, že čím více dětských chorob dítě prodělalo, tím je nižší pravděpodobnost, že bude později trpět alergiemi.

Pokud se Marsu včas a dobrovolně postavíme, abychom se s ním vyrovnali, budeme si pak jistější před jeho přepadeními, a zejména se mu naučíme čelit.

Infekce

Útoky na obranný čili imunitní systém

Úkol imunitního systému spočívá v obraně – tedy v boji proti nepřátelům těla. Je určován principem agrese neboli Marsu. Náš organismus představuje ideální životní prostor pro mnohé druhy mikroorganismů. Prohánějí se po naší vnější pokožce, po našich vlasech či nehtech, vyskytují se ale také na sliznicích, které představují přechodové zóny dovnitř těla. Mikroorganismy lze vysledovat i uvnitř našeho těla, ať na jeho vnitřních hranicích, nebo dokonce v tkáních. Ne všechny jsou nepřátelské, na mnohé z nich jsme odkázáni ve smyslu symbiózy, vzájemně výhodného spojení. Pokud by v našem tlustém střevě nesídlily miliardy bakterií *Escherichia coli*, měli bychom problémy s trávením; pokud by ženy neměly v pochvě *Döderleinovy* bakterie, bylo by to nanejvýš zatěžující, neboť právě uvedené bakterie vytvářejí ideální prostředí; jejich absence by navíc znamenala pozvánku pro nepříjemné jiné obyvatele.

Většina mikroorganismů a zárodků není ani užitečná, ani nebezpečná, nýbrž jednoduše neškodná. Mikroorganismy sídlí na nás i v nás, avšak neškodí nám, pokud zůstávají na svém určeném místě a nezískají převahu. Když se například bakterie *Escherichie coli*, které představují požehnání pro střeva, ocitnou v pochvě, mohou zde způsobit problémy.

Jakmile si – samy o sobě nijak neobtěžující – zárodky vydobudou svoje stálé místo, nezbyde již prostor pro potenciálně méně nebezpečné hosty. A právě v tom spočívá nebezpečí antibiotické léčby: Jestliže jsou vlivem antibiotik zničeny všechny bakteriální organismy – nepřátelské, neobtěžující i užitečné –, není nikde řečeno, že v příznivějších dobách budou moci obsadit svůj životní prostor organismy žijící s naším tělem v symbióze, nebo alespoň neškodné

mikroorganismy. Jestliže zůstaly v těle (například na základě vytvořené rezistence) nějaké škodlivé zárodky, hrozí nebezpečí, že nyní spoluobsadí životní prostor užitečných mikroorganismů a ocitnou se v převaze. Výsledek léčby je pak horší než výchozí situace. Nepřátelské zárodky slaví po krátkém úspěchu antibiotik skutečné vítězství a začínají dlouhodobě ruinit tělo.

Jestliže děti dostávají v prvních dvou letech života antibiotika, zvyšuje se jim riziko, že později budou trpět alergiemi, o padesát procent. Jedná se o statisticky podloženou skutečnost, která však v každodenní praxi pediatrií nenachází přílišnou odezvu. Je možné, že se riziko zvyšuje v senzibilní vývojové fázi během prvních dvou let, kdy podáváním antibiotik vznikne ve střevech dítěte dysbióza, směs bakterií v nepříznivém poměru, která může později vést ke vzniku alergie.

Rozdělení mikroorganismů a škůdců v těle je přitom srovnatelné se situací v makroskopicky viditelné oblasti. Mezi houbami, na které v přírodě narazíme, můžeme najít několik málo chutných, dobře využitelných druhů. Mnohem více hub je naproti tomu nepoživatelných, ale nikoli nebezpečných. Malou skupinu hub konečně tvoří houby jedovaté, a tedy (životu) nebezpečné. Podobně je tomu s houbami mikroskopicky malými, jako jsou bakterie, viry a mikroorganismy, které si náš organismus zvolily za svůj životní prostor.

Úkol obranného systému spočívá v zachování rovnováhy mezi mikroorganismy a v udržení nebezpečných zárodků v mezích, hrozí-li, že získají v organismu převahu. Malá suma potenciálních nepřátel může zdravý organismus zpravidla posílit. Velmi subtilním a účinným způsobem o (tento) pořádek pečuje imunitní systém, když rozpoznává a atakuje nebezpečné zárodky, zatímco neškodné a užitečné mikroorganismy ušetří.

Zásahy produktů školské medicíny do systému jsou naproti tomu spíše hrubé a nasměrované proti veškerému bakteriálnímu či mykotickému životu, jak již napovídají samotné jejich souhrnné názvy: Antibiotika se zaměřují na boj s životem (bakterií) a animykotika na boj s houbami. Prostředky školské medicíny pokládají všechny zárodky bez rozdílu za škůdce. Zmíněná nediferencovanost představuje obecně jeden z velkých problémů medikamentů preferovaných školskou medicínou.

Jde tedy o bojová protiopatření na bázi určitých chemických bojových látek či „protiprostředků“. Ve vztahu k virům nedisponuje školská medicína dosud žádným příliš účinným prostředkem, nýbrž pouze virostatiky, která jen brzdí množení virů. Málo diferencovaná účinnost, která ztěžuje nebo zcela znemožňuje rozlišování mezi dobrými přáteli, nebezpečnými nepřáteli a neškodnými „posedávací“, je zákonitě vždy škodlivou vlastností virostatik. Jestliže ukončí určitou infekci antibiotika, tělo samo se ničemu nenaučilo. Naopak: Vnější pomoc proti nepříteli činí tělo dlouhodobě závislé na takovéto pomoci a následně i stále slabší.

Situaci lze ještě více zprůhlednit analogií z oblasti makrokosmu. Pokud se určitá země nebrání sama, ale spoléhá na oddíly najatých žoldáků, bude na koupených válečných postupem času stále více závislá, a tedy stále slabší. Jednou už bez nich nebude vůbec schopná existovat – a běda, pokud by žoldáci časem zeslábli nebo nepřátelé zesílili. Přesně taková situace ovšem nastává po nasazení terapie antibiotiky, jíž se však jednotlivé druhy bakterií učí stále lépe přizpůsobovat, takže se stávají rezistentní. V nastalé situaci škůdcům prospívá evoluční princip selekce. Mezi

miliardami choroboplodných zárodků může díky mutaci, dědičné změně, přežít jediný z nich, odolný vůči antibiotikům. Onen nebezpečný zárodek pak získává celý terén pro sebe, neboť mu terapie všechny konkurenční zárodky odklidila z cesty.

Terapie antibiotiky si tak sama pěstuje ony nejnebezpečnější škůdce a ještě jim následně pomáhá prorazit. Nastalá situace uvádí organismus, který se stal závislý na cizí pomoci, do extrémního nebezpečí. Nyní je třeba, aby se znovu pomalu naučil bránit si svoji vlastní kůži. Také na této úrovni zní kouzelné slovo „vlastní zodpovědnost“. V případech hospitalismu, tedy infekce choroboplodnými zárodky v prostředí nemocnice, jsme se již kvůli přehnaným dávkám antibiotik dostali do velmi překerní situace. Nemálo lidí zažívá vznik svého hlavního problému až na klinice, a to v rámci takzvaných komplikací. Nezodpovědné podávání antibiotik porážkovým zvířatům zároveň produkuje nebezpečné rezistentní zárodky již v potravě člověka – zárodky se pak šíří dále prostřednictvím potravního řetězce.

Postupy přírodní medicíny cílí narozdíl od alopatických protiopatření školské medicíny k povzbuzení a posílení seberegulačních sil obranného systému. Zmíněná opatření nejsou zacílena proti domnělým nepřítelům, nýbrž přinášejí pomoc ke svépomoci, zatímco povzbuzují tělo, aby se cvičilo v boji a dokázalo se lépe vyrovnávat s nároky, které se na ně kladou. Za zmínku zde stojí všechny prostředky k utužování, jak je uvádí Kneipp. Přírodní léčba vůbec sází zejména na takzvané terapie podněty. Pomocí drobných podnětů se organismus dostává ze své rovnováhy, takže je povzbuzován, aby se začal z vlastní síly pohybovat opět ke středu. Tím uvedené prostředky nemůžeme považovat za alopatické, tedy za prostředky nařízené proti nepřítelům či symptomům, nýbrž za homeopatické, neboť jsou zacíleny podobným směrem jako nepřítelé. Jsou činné způsobem, který nezpůsobuje přetěžování organismu, nýbrž jej posiluje v jeho boji.

Pokud vezmeme v úvahu, že při každém potřesení rukou si lidé vymění průměrně 36 milionů choroboplodných zárodků a při polibku na uvítanou dokonce 50 milionů zárodků, pochopíme, v jak veskrze živém prostředí se pohybujeme. Naději, že bychom všechny tyto mikroorganismy dokázali někdy vyhubit, lze označit za naprosto scestnou myšlenku. Mnohem reálnější se jeví myšlenka, že se dokážeme s množstvím jiných forem života sžít, přičemž zároveň nasadíme všechny síly na to, aby mnohotvárné rovnovážné systémy zůstaly bez kazu.

Náš organismus disponuje díky svému imunitnímu systému schopností čelit škůdcům již za pomoci kůže jako svojí vnější hranice – ovšemže jej však musíme v jeho snaze podporovat, a nikoli brzdit. Obranný systém má k dispozici – podobně jako určitý stát – rozmanité policejní síly a vojsko připravené k boji. Všude na naší pokožce se nachází určitý druh hraniční strážě, která zajišťuje, aby do těla nepronikli nepřítelé. Jak na vnější tělesné hranici, kde zajišťují pořádek imunoglobuliny třídy A, dostatek „pohraničních hlídek“ či strážců pořádku najdeme zpravidla také na sliznicích.

Největší a nejdůležitější úlohou imunitního systému je však ochrana vnitřního tělesného prostoru. Zde se nachází určitý druh „policistů“, tedy granulocyty nebo bílé krvinky, které jsou v případě potřeby vždy hned na místě. Kolem vetřelců, jako jsou například bakterie, dokáží vytvořit granulocytovou zeď, aby problém omezily na určité ohraničené místo. Mezitím si obranné

buňky z frakce lymfocytů vyměří vnější rozměr škůdců, aby získaly určitý druh šablony, s níž putují zpět ke „kováři – výrobci zbraní“ obranného systému, tedy do kostní dřeně. Zde se nyní tvoří speciální zbraně, které budou určeny pouze pro uvedený typ útočníka.

Vedle toho existuje velký počet jiných mikroorganismů, jako jsou například makrofágy, což v překladu znamená přibližně „velcí žrouti“. Zmíněné gigantické buňky neustále přecházejí mezi tkáněmi v organismu. Vyhledávají cizí mikroorganismy a nepřátele. Podobné geniálně zkonstruovaným obojživelným vozidlům mají schopnost plavat uvnitř cév i procházet jejich stěnami do tkání. Pokud se určitá buňka nedokáže makrofágům prokázat jako tělu vlastní, okamžitě ji sežerou: Nejprve se přes ni přehodí, pak ji do sebe pojmu a stráví.

Buňky nosí na svém povrchu určitý druh průkazu či otisk prstu, kterým se vykazují. Jakmile hlídka objeví vetřelce, který se nemůže prokázat jako tělu vlastní – a přitom je lhostejné, zda se jedná o zcela cizorodou buňku nebo třeba o třísku –, ihned se s ním pustí do boje. Zde také spočívá jedna z příčin vzniku rakoviny. Buněčné „hlídky“ neidentifikují rakovinné buňky jako cizí nebo nebezpečné, a proto je nechají naživu. Do tajemství buněčných „otisků prstů“ se vědci intenzivně snaží proniknout.

V ideálním případě jsou škůdci jeden po druhém zlikvidováni, takže tělo zvítězí na celé čáře. Může však také nastat případ, že jsou útočníci příliš silní, takže se jim podaří prorazit první obranný val „policistů“ z řad bílých krvinek a zjednat si přístup do lymfatického systému.

Bojová metoda všech škůdců je stejná a spočívá v množení bez zábran, které jim má zajistit nový životní prostor. Mnozí škůdci ze sebe přitom navíc uvolňují produkty látkové výměny, které hostitelskému organismu škodí – rozhodujícím bodem je však vždy množení. Pokud škůdci již jednou pronikli do některého z řídicích systémů těla, značí to akutní nebezpečí pro přežití a tělo musí zmobilizovat svoje poslední rezervy.

Dochází k celkové mobilizaci, která se manifestuje zejména horečkou. Zvýšením tělesné teploty organismus enormně vystupňuje procesy látkové výměny. S každým stupněm horečky se zdvojnásobuje potenciál obranyschopnosti, neboť nyní se zintenzivňují veškeré procesy, a tedy i produkce protilátek. To je také zřejmě důvod, proč je (téměř automaticky prováděné) snižování teploty v rámci snah školské medicíny tak kontraproduktivní. Přípravuje totiž organismus o jeho nejlepší šanci na obranu. Jediný skutečný argument pro zahájení takovéto brachiální terapie symptomů spočívá ve strachu před nanejvýš řídcí se vyskytujícími křečemi z horečky. Přitom je možné zmíněné křeče, pakliže se objeví, ještě vždy ošetřit. Jinak lze hodnotit metodu povrchního odstranění symptomů právě ve vztahu k horečce jako dobře míněnou, avšak v principu škodlivou. Uvedeným způsobem totiž tělo ztrácí schopnost mít horečku, takže se dnes můžeme setkat s rostoucím počtem dospělých, kteří jednoduše nejsou horečky schopni. Takoví lidé jsou skutečně nemocní a potřebují naléhavě ošetření metodami přírodní medicíny, aby se oně důležité schopnosti obrany opět naučili.

Matky, které svým dětem horečku hned nesrážejí, dělají dobře, neboť tím podporují posilování obranyschopnosti dětského organismu. Pro zachování dlouhodobého zdraví dokáží riskovat krátkodobou obrannou reakcí těla, jakkoli se může zdát dramatická. Takové matky se většinou vyznají v používání tradičních domácích prostředků, jako jsou zábal, a dokáží s jejich

pomocí udržet průběh teploty v hranicích, které lze tolerovat. Většina dospělých přitom může mít horečku i přes čtyřicet stupňů Celsia, u dětí je to dokonce až jednačtyřicet stupňů.

Pokud škůdci proniknou do lymfatického systému, hovoříme o otravě krve. Projevuje se zánětlivým začervenaním postižené lymfatické tkáně, které se pomalu rozšiřuje směrem k srdci. Dříve laikové vycházeli z předpokladu, že zmíněný červený pruh nesmí dosáhnout až k srdci, protože pak by dotyčný zemřel. Ve skutečnosti rozšiřování zánětlivého procesu ukazuje moc škůdců. Dnes ovšem máme – díky školské medicíně – nasazením antibiotik šanci tento škodlivý vývoj zastavit.

Jestliže škůdci proniknou do krevního řečiště, dochází k septikémii – k zaplavení organismu příslušnými choroboplodnými zárodky. Nyní se rozbíhá boj na život a na smrt. Nemocný musí ležet v naprostém klidu a veškeré svoje síly nasměrovat k obrannému boji. Už i školská medicína, která dříve před otázkou obranyschopnosti těla spíše kapitulovala, rozpoznala nově příležitost v regulování oslabených životně důležitých funkcí organismu, k němuž dnes využívá dokonce i umělého kómatu.

Buď se organismu podaří porazit útočníky celkovou mobilizací pomocí koncentrovaným napřením všech sil, nebo získají útočníci převahu, což povede k jeho smrti – a výhledově také ke smrti škůdců. Dnes se však čím dál častěji objevuje i třetí možnost rozhodnutí zmíněného boje: chronizace zánětu. Situace se pak podobá určitému druhu poziční války. Vlastní ostrá válka minula, na obou stranách jsou však patrné ztráty a vysoká spotřeba životní energie. Oběma účastníkům je souzeno pomalu vykrvácet v boji, který nemá před sebou žádný vývoj a který nebere konce.

K chronizaci zánětu může dojít ve chvíli, kdy si škůdci najdou v organismu zákoutí, která již nejsou zásobena životní energií v podobě dostatečného průtoku krve. Pokud je prokrvení slabší, nebezpečí roste a šance na uzdravení se snižuje. Z hlediska škůdce se podařilo vytvořit určité předmostí či enklávu. Uvnitř organismu tak vzniká výspa „cizího království“. Jakmile se tělo ocitne v oslabení, může z oné „výspy“ přijít nový zásah škůdců. Škodlivá infekce se tak nyní nachází ve výhodné výchozí situaci, zatímco organismus nyní musí počítat s trvalým ohrožením, tedy s přítomností chronického konfliktu. Na duševní úrovni odpovídá situace téměř vždy nevědomému lenivému kompromisu, který však nekoresponduje se skutečným duševním nastavením a který trvale stravuje energii dotyčného dalšími a dalšími pokusy nenechat vzplahnout skutečný konflikt.

Význam a výklad infekcí

Ve smyslu knihy *Nemoc jako řeč duše* představuje infekce symbol – na úroveň těla pokleslého – válečného stavu, konfliktu mezi vnitřními a vnějšími nároky. Jakmile vzniklému boji nebo konfliktu nedáme žádný prostor ve vědomí, musí si hledat místo jinde. Tělo se nabídne jako jeviště, na němž se mohou vědomě vyjádřit potlačená témata. Z toho vyplývá následující rovnice: Čím méně rozporů je vedeno na vědomé úrovni, tím více válečných situací tělo musí demonstrovat. Člověk otevřený konfliktům, který si je vědom nutnosti stálého vypořádávání se sebou samým

i se svým okolím, bude trpět záněty méně než ten, kdo všechny konflikty neustále odklízí z cesty a ty nevyhnutelné nadto ještě potlačuje. Člověk potlačující rozepré bude mít tendenci prožívat negované boje na jevišti těla. Kdo nechá sám sebe podněcovat životem, dokáže se chopit výzev a vede životní boj dobrovolně a vědomě, bude zároveň posilovat svůj obranný systém a dokáže si úspěšně ubránit svoje tělesné hranice vůči vnějším nepřítelům. Kdo naproti tomu sám sebe před nastalými boji ukrývá, musí počítat s oslabením svého obranného systému a se skutečností, že svoje hranice otevře – v závislosti na potlačeném tématu – určitým škodlivým infekcím, takže se potlačené konflikty začnou zástupně odehrávat na tělesné rovině. Kdo se tedy nechává životem podněcovat, je proti škůdcům mnohem lépe chráněn.

Silná obrana vůči požadavkům života vede k oslabení imunitního systému, zatímco odvážný život přispívá k jeho posílení. Kdo jde vstříc životu s jeho konflikty a ohroženími a čelí jim s rozhodností, ten je před infekcemi relativně chráněn; bojuje vědomě a nemá zapotřebí nechávat rozpory poklesnout na úroveň těla. Uvedené situaci odpovídají například zkušenosti někdejších lékařů, kteří se odvážně vydávali léčit cholery do ohrožených městských čtvrtí či venkovských lokalit, aniž by sami onemocněli. O Nostradamovi je známo, že cholery pronásledoval po celé zemi, aniž by jí někdy sám onemocněl. Jeho žena a děti naproti tomu padly choleře rychle za obětí. Pokud se vcítíme do situace zbytku Nostradamovy rodiny, je to pochopitelné. Rodina lékaře doprovázela jistě spíš s nechutí a sužovaná strachem v zamořených oblastech, z nichž ostatní v panice prchali.

Jiný příklad: Když Robert Koch objevil v Berlíně bakterie cholery coby vůbec první původce infekční choroby, z Mnichova začal jeho objevu oponovat Max von Pettenkofer: Prostředí bylo podle něho pro rozvoj chorob důležitější než samotné bakterie. Učená hádka eskalovala natolik, že Koch poslal do Mnichova dvě zkumavky s bakteriemi cholery a Pettenkofer je – na podporu svojí myšlenky – demonstrativně vypil před auditoriem, aniž by onemocněl. Jeho vrchní lékař, který se nejspíše ze solidarity přinutil vypít druhou ze zkumavek, ovšem dostal cholery. Zjevně postrádal skálopevné přesvědčení svého šéfa a také jeho duševní sílu.

Uvedená „anekdota“ ilustruje dvě věci: Za prvé, že na vzniku infekce má rozhodující vliv spoluúčast duše, a za druhé, že její situaci a vliv lze snadno podcenit. Kromě toho je důležité, zda má dotčený k tématu, jež infekce demonstruje, nějaký vztah.

Pro předcházení infekcím je nutný náš odvážný postoj vůči všem konfliktům a vědomě přijetí a strpění všech bojů, abychom tělo již předem zbavili zátěže a nenechali záležitosti eskalovat teprve na jeho rovině. Taková forma prevence daleko předchází každou včasnou diagnostiku chorob.

Infekce mají šanci teprve ve chvíli, kdy je obranná síla organismu oslabena. Vojáci při útocích jsou na tom podobně. Pokud je každý občan země připraven k její bezpodmínečné obraně, stává se taková země neporazitelnou – nezávisle na síle aktuálního nepřítele. Přesvědčivý důkaz uvedeného tvrzení poskytují partyzánské armády. Vietnamští pěstitelé rýže dokázali ze své země vyhnat vojáky americké armády, tehdejší nejsilnější armády světa. Afghánští mudžahedíni zase vykazovali ze své vlasti kdysi vůbec nejpočetnější armádu Rusů. Niterné vědomí a připravenost k boji, jak se projevují u jednoho každého občana, jsou tedy o mnoho důležitější a účinnější než silná opevnění hranic. Podobná opevnění často vznikají z donucení, případně mohou být snadno zničena.

Skutečnost, že infekce znamenají pro tělo válečný stav, neozřejmuje pouze anatomicko-fyziologické pozorování, nýbrž také hovorová mluva. Výraz „zápal“ ukazuje již sám o sobě, že ve hře se ocitá oheň. Anglický výraz *inflammation* v doslovném překladu znamená „vznícení“. Hovoříme tedy o tom, že jedna jiskra zažehne sud s prachem, způsobí explozi a může rozpoutat i válku. Vojenské výrazy pak byly převzaty i k označení jiných rovin, na nichž Mars zuří. Medikové pak hovoří v rámci anatomicko-fyziologické roviny rovněž o *zásazích, přepadech, ostrých bitvách* či *zápalech*. Novináři převzali stejné výrazy k popisu sportovních utkání, když například nazývají *ostrou střelou* s oblibou také *bombou* či *raketou* a jejího střelce pak častují veskrze známým výrazem *bomber* či *kanonýr*. Když tedy útočník svého soupeře sám *odstřelí*, přinese mu to slávu a peníze, jakkoli se může spíše jednat o *popravu* slabšího soupeře. Stejně jako stíhací piloti pronásledovali letouny protivníků a bombardující rivalové obraceli v prach a popel celá města, stejně jako ponorky potápěly nákladní lodi a ty se zase pokoušely zneškodnit je podvodními bombami, vystřelují infekce cíleně svoje bakterie, zatímco ty vytvářejí v těle předmostí a stále se pokoušejí ze svých pozic proniknout dále do těla. Na tělesné úrovni probíhají tyto boje bez jakéhokoli ohledu na ztráty. Už japonští sebevražední útočníci, kamikaze, představovali pouhé napodobení bojové taktiky v nitru těla.

Na tělesné úrovni se vede válka již od počátku velmi ofenzivním a brutálním způsobem, ať už máme na mysli makrofágy, které polykají a tráví celé své nepřátele, nebo lysozomy, které rozpouštějí tělesnou stěnu svého protivníka. To, co zbrojařští technici moderní doby právě vynalézají, je již dávno přítomno a účinkuje v našem organismu někdy i celé miliony let.

Příklady infekcí

Jak víme, představuje každá infekce určitý konflikt, pokleslý na fyzickou úroveň. Postižený orgán přitom odhaluje prostřednictvím svého významu rovinu, na které onen boj zuří, potažmo rovinu, na níž by téma vlastně mělo patřit. Při **zápalu plic** je například třeba se ptát po významu plic jako orgánu a po jejich funkcích. Jestliže si uvědomíme, že plíce odpovídají za výměnu vzduchu a za komunikaci, odhalíme v chorobě snadno téma komunikačního konfliktu. Při nádechu do sebe vždy nasáváme stejný vzduch, jehož molekuly se dříve nacházely v plicích nesčetných jiných lidí a živých bytostí vůbec a jehož molekuly se do plic našich bližních opět dostanou (tématem je zde výměna). Naše řeč by zase nebyla myslitelná bez vzduchového proudu, který vychází z plic a jenž modulujeme v hrtanu a ústech (tématem je zde komunikace).

Původní argumenty školské medicíny, že problém lze řešit bez pomoci jeho výkladu, jen s použitím antibiotik, dnes již nestačí. Za prvé dnes existuje stále více virálních penumoníí, při kterých je nasazování antibiotik nesmyslné až přímo škodlivé, za druhé dnes lidé opět umírají na zápal plic i na dýchacích přístrojích vysoce specializovaných nemocničních pracovištích, a to kvůli rezistentním choroboplodným zárodkům. Situace na každé jednotce intenzivní péče nám ostatně ukazuje, jak velmi rozvoj zánětu plic závisí na výchozím duševním naladění nemocného. Více než polovina populace má pneumokoky, typické původce zápalu plic, v plicích, aniž by onemocněla. Sotva se však takoví lidé dostanou jako pacienti na jednotku intenzivní péče, kde mohou